

Børnekulturen er populær

Publ. i Børn og Unge, Årg. 21, nr. 13, 1990. Interview ved Ulla Kofod-Olsen.

Børnekulturforskningen i Danmark bor på Aarhus Universitet (bygning 325, værelse 332) og har det ikke alt for godt.

BUKS (Børne- og UngdomskulturSammenslutningen) er en forening, en arbejdsgruppe, et tidsskrift – samt en forsøgsuddannelse, et tværfag og et grundkursus.

I 1987 startede Danmarks eneste uddannelse i børne- og ungdomskultur, som et forsøg forstås. Det er en 1-årig suppleringsuddannelse, placeret på Aarhus Universitet.

I 1988 kom tværfagsstudier i børne- og ungdomskultur til og fra i år også en grunduddannelse under Jysk Åbent Universitet.

Primus motor bag alt dette er Flemming Mouritsen, som indtil videre kan bryste sig af at være Danmarks eneste fuldtidsansatte universitetsforsker med speciale i børne- og ungdomskultur. Indtil videre, fordi hans (midlertidige) stilling udløber næste sommer samtidig med forsøgsuddannelsen.

Foreløbig er det usikkert, om uddannelsen fortsætter, selv om søgningen er stor. Med hensyn til optagelse går uddannelsen nye veje af en universitetsuddannelse at være, idet kun halvdelen af de studerende kommer fra universitetet, resten kommer udefra.

– Det er en sej historie, at vi ikke ved, om vi skal nedlægges. Især fordi vi ved, at

vi duer til noget, siger Flemming Mouritsen.

Her tænker han på det voksende behov for folk med kompetence inden for børne- og ungdomskultur – både indadtil i universitetssystemet og som efteruddannelse for andre faggrupper, for eksempel pædagoger og lærere.

Lavpris-forskning

– Der er ellers et træk imod børn og et træk imod kultur i det hele taget i disse år. Det gælder uddannelse, undervisning, pædagogik og alternative behandlingsmåder. Men hvor børneforskning i almindelighed er lavprisforskning, er børnekulturforskning et helt lavprisorienteret forskningsområde, mener Flemming Mouritsen.

– Forskning på kulturområdet kan ligge på et meget lille sted, når det gælder børn, også set i forhold til de andre nordiske lande, som vi fra BUKS-studiet har gode forbindelser til.

– Der foregår selvfølgelig lidt punktvis forskning rundt omkring i dag, men man overser, hvor vigtigt det er at udvikle en forskningstradition og et forskningsgrundlag.

– Vi anskuer børn pædagogisk, psykologisk og sociologisk, men mangler helt den kulturorienterede vinkel. Vi mangler en helhedsforståelse omkring børn, som tager kulturdimensionen med. Jeg tror,

vi i mange tilfælde skal til at omvurdere udvikling og behandling, når vi snakker pædagogik.

Lokal kultur

Flemming Mouritsen finder det paradoksalt, at børne- og ungdomskulturuddannelsen ved Aarhus Universitet står til skrotning i en tid, hvor de kommunale og amtskommunale forvaltninger prioriterer kulturaktiviteter i lokalområderne.

– Også i den sammenhæng bliver der brug for at trække på folk med ordentlig kompetence på området. Til at sætte ting i gang, vurdere dem bagefter, til at samle viden og koordinere tingene. Her opstår helt nye områder for kulturarbejdere.

Legekultur

Grundfundamenterne i børne- og ungdomskulturstudiet er børnekultur i historisk belysning, børnelitteratur samt Flemming Mouritsens personlige kæphest, børns egne kulturudtryk (lege, rim, remser, fortællinger).

– Der er stort behov for undersøgelser og forskning omkring hvad vi med ét ord kan kalde børns legeområde. Der er sket så voldsomme ændringer i børns liv siden 60'erne, det gælder jo livsformen i det hele taget. Børn lever aldersopplittet i dag, så den overlevering, der tidligere skete fra ældre til yngre børn, den er ændret nu. Det er noget, vi skal tage alvorligt og tage højde for, når vi snakker institutioner. For

ikke at tale om ændringerne i medieforbrug, fritidsorganiseringen, kulturforbruget i det hele taget.

– Jeg synes, det er væsentligt at undersøge ikke blot selve kulturproduktet, men også den måde, børn bruger det på. Her vil en kulturanalyse være et centralt redskab. Tag for eksempel legetøjsindustrien, som pumper for 1 milliard kroner ud om året. Børn bruger de produkter, men bruger dem ofte på andre måder, end vi tror. Børn har en legekultur, et beredskab, så de kan gøre noget ved de medieskabte produkter.

Børneliv

Flemming Mouritsen kan hurtigt pege på et andet område, hvor der i øjeblikket er noget vigtigt på færde i forhold til børn.

– Danmark har enestående traditioner for børnehaver og skoler. Dem er vi ved at forlade nu til fordel for mere europæisk orienterede ideer om børn. Det er alt det her med tidlig indlæring. For min skyld kunne vi godt vente med at sende børn i skole til de var ni år. De skal nok få lært, hvad de skal.

– Vi har en dansk tradition for at tænke anderledes, for at indrette barnelivet på en anden måde. Den er i fare for at blive ødelagt nu. Det er vigtigt, at nogen holder fast i, at den tradition går helt tilbage til forrige århundredes grundtvigianisme, som jo netop var et opgør med stivnede former, siger Flemming Mouritsen.